

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	EPOP-P1_P2-100-2206, EPOP-P1_P2-300-2206, EPOP-P1_P2-400-2206, EPOP-P1_P2-600-2206, EPOU-P1_P2-100-2205
<i>Termin egzaminu:</i>	1 czerwca 2022 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2022 r.

Uwaga.

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022 ¹	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A3

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Na akceptacji dla stosowania sformułowań językowych, które są niezgodne z normą językową.
- Autor toleruje obecność w języku np. dwóch wzorców odmiany.
- Autor toleruje obecność w języku np. kolokwializmów.
- Na akceptowaniu utrwalonych w języku nielogiczności.
- Językowa tolerancyjność autora polega na akceptacji mówienia w sposób wygodny dla użytkownika.

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 poz. 493, z późn. zm.).

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...]; 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Język wyraża to, co użytkownik myśli o świecie, to, jak ten świat postrzega.
- Język ułatwia postrzeganie i rozumienie świata.
- Świat wpływa na sposób naszego myślenia, a te refleksje możemy wyrazić za pomocą odpowiednio dobranych słów.
- Zależność między pojęciami w tekście polega na tym, że język właściwie wyraża nasze myśli o świecie.
- Zależność między pojęciami: świat, myśli, język polega na tym, że harmonizują one ze sobą, stanowią integralną całość.

Zadanie 4. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu (a w nim znaczenia wyrazów [...], zdań, grup zdań uporządkowanych w akapicie, [...]) oraz wydzielonych przez siebie fragmentów. 1.4) wskazuje charakterystyczne cechy [...] danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

FAŁSZ

PRAWDA

FAŁSZ

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.4) wskazuje charakterystyczne cechy [...] danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

AB

Zadanie 6. (0–3)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.5) wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym, dokonuje jego logicznego streszczenia.
III. Tworzenie wypowiedzi	Zdający: 1.6) wykonuje różne działania na tekście cudzym ([...] streszcza [...]).

Zasady oceniania

3 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; adekwatny poziom uogólnienia; streszczenie logicznie spójne; właściwa liczba wyrazów.

2 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; ALE zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia LUB logicznej spójności streszczenia.

1 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; ALE zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia ORAZ logicznej spójności streszczenia.

0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

Uwaga.

Jako określenie tematu tekstu dopuszcza się uogólnienie: stosunek człowieka do języka.

Przykładowa odpowiedź

Jerzy Bralczyk porusza temat własnego stosunku do języka, zwłaszcza mówionego. Podkreśla, że język jest jego pasją oraz że powinien odzwierciedlać porządek świata i zgodny z tym światem porządek myśli. Jako językoznawca deklaruje akceptującą postawę wobec zjawisk językowych, które są często uważane za niewłaściwe. [43 wyrazy]

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

TAK

TAK

TAK

Zadanie 8. (0–2)

8.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.4) [...] rozpoznaje zastosowane w nim [w tekście] środki językowe [...].
III. Tworzenie wypowiedzi.	III etap edukacyjny Zdający: 2.3) [...] świadomie dobiera synonimy [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wypisanie dwóch synonimów z tekstu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.

Jeżeli zdający zapisze więcej niż dwa synonimy, to ocenia się pierwszy i drugi.

Poprawne odpowiedzi

- przypowieść
- diagnoza
- gawęda
- obyczajowy obrazek
- historia

8.2. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...]; 1.5) wyróżnia [...] kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wymienienie trzech opowieści.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.

Jeżeli zdający wymieni więcej niż trzy opowieści, to ocenia się pierwszą, drugą i trzecią.

Przykładowe odpowiedzi

Według autorów tekstu Stanisław Wyspiański snuje w *Weselu* opowieści o:

- narodowych i politycznych sporach ideowych
- marzeniach Polaków o niepodległości i klęsce tych marzeń
- relacjach między chłopstwem a inteligencją
- polskiej obyczajowości
- młodopolskich modach Polaków z przełomu wieków
- mocy i sile sztuki, która jest zdolna ożywić martwe i przywrócić przeszłość
- roli sztuki.

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...]; 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie dwóch poprawnych przykładów.

1 pkt – podanie jednego poprawnego przykładu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Wyspiański ukazał w „Weselu” młodopolskie obyczaje.
- Wyspiański ukazał w „Weselu” młodopolską modę na chłopomanię.
- Postać Poety reprezentuje typ młodopolskiego artysty-dekadenta.
- Postać Nosa reprezentuje typ artysty z kręgu cyganerii artystycznej.
- Wyspiański przedstawił w „Weselu” typy młodopolskich artystów.

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...]; 1.5) wyróżnia [...] kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie wizji.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- „Wesele” nawiązuje do wizji zjednoczenia się szlachty i chłopów w walce o niepodległość.
- Romantyczna idea jedności Polaków w obliczu walki o wolność ojczyzny.
- Romantyczna idea sojuszu wszystkich stanów w walce o niepodległość.
- Lud ze szlachtą walczył razem o niepodległość.

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...]; 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzasadnienie zawierające wyjaśnienie, na czym polega dekadentyzm lub chłopomania i odwołujące się do *Wesela*.

1 pkt – poprawne uzasadnienie zawierające wyjaśnienie, na czym polega dekadentyzm lub chłopomania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwagi.

- Jeżeli zdający poda nazwy dwóch postaw (chłopomania i dekadentyzm), ale w poprawnym uzasadnieniu tylko jedną z nich wyjaśni, odwołując się do „Wesela”, to przyznaje się 2 pkt.
- Jeżeli zdający poda nazwy dwóch postaw (chłopomania i dekadentyzm), ale w poprawnym uzasadnieniu tylko jedną z nich wyjaśni, to przyznaje się 1 pkt.
- Jeżeli zdający poda nazwy dwóch postaw (chłopomania i dekadentyzm), a w uzasadnieniu co najmniej jedną wyjaśni trafnie, to przyznaje się punkty (2 pkt – jeżeli odwoła się do „Wesela”, 1 pkt – jeżeli nie będzie odwołania do lektury).

Przykładowe odpowiedzi

- Nazwa postawy: chłopomania
Uzasadnienie: Gospodarz krytykuje środowisko krakowskiej inteligencji za pozorne zainteresowanie wsią i jej problemami, będące wyrazem młodopolskiej mody na folklor. Pan Młody to typowy przykład artysty-chłopomana. Chodzi boso, obnosi się ze swoją fascynacją wsią – w rozmowie z Rachelą podkreśla, że na wsi znalazł nie tylko wytchnienie, ale też spodziewa się znaleźć natchnienie dla własnej twórczości. Nie dostrzega jednak prawdziwych problemów wsi.
- Nazwa postawy: dekadentyzm
Uzasadnienie: Gospodarz w przytoczonym fragmencie krytykuje uleganie przez artystów-dekadentów nudzie, pesymizmowi, melancholii, poczuciu niemocy i nastrojom zniechęcenia, a także poszukiwanie przez nich na wsi zapomnienia i chwilowych przyjemności – Poeta flirtuje na weselu z Maryną i Rachelą.

Zadanie 12. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...]; potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości; 1.4) [...] rozpoznaje zastosowane [...] środki językowe [...].

Zasady oceniania

2 p. – trzy poprawne przyporządkowania.

1 p. – dwa poprawne przyporządkowania.

0 p. – jedno poprawne przyporządkowanie lub odpowiedź niepoprawna, albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A1

B4

C3

Zadanie 13. (0–50)

Temat 1. Co skłania człowieka do poświęceń? Rozważ problem i uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do podanego fragmentu *Dziadów* cz. III, do całego utworu Adama Mickiewicza oraz do wybranego tekstu kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.

Wskazówki do tematu nr 1.

- Teza musi być zgodna z poleceniem, fragmentem *Dziadów* cz. III, odniesieniem do całości utworu oraz z przywołanym tekstem kultury.
- Uzasadnienie powinno wynikać z interpretacji załączonego fragmentu, odwołania do całości *Dziadów* cz. III i wybranego tekstu kultury, a odwołania te muszą być funkcjonalne dla argumentacji, nie mogą być prostym streszczeniem.
- W przypadku *Dziadów* cz. III i innych utworów oznaczonych gwiazdką w podstawie programowej błąd rzeczowy może mieć charakter błędu kardynalnego.

Temat 2. Jakie znaczenie dla człowieka ma otaczająca go przestrzeń? Rozważ problem i uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do fragmentu *Ziemi obiecanej* Władysława Stanisława Reymonta oraz do wybranych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.

Wskazówki do tematu nr 2.

- Teza musi być zgodna z poleceniem, fragmentem tekstu oraz z przywołanymi tekstami kultury.
- Uzasadnienie powinno wynikać z interpretacji załączonego fragmentu i odwołania do wybranych tekstów kultury, a odwołania te muszą być funkcjonalne dla argumentacji, nie mogą być prostym streszczeniem.
- W przypadku utworów oznaczonych gwiazdką w podstawie programowej błąd rzeczowy może mieć charakter błędu kardynalnego.

Wymagania egzaminacyjne 2022	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...]; 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.2) określa problematykę utworu; 2.2) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera ([...] akcja); 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty [...];

	3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.
III. Tworzenie wypowiedzi.	Zdający: 1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] (rozprawka [...]) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 1.2) przygotowuje wypowiedź (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, [...] dobiera właściwe słownictwo); 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Kryteria oceny rozprawki

A	Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	B	Uzasadnienie
6	Stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu	18	Uzasadnienie trafne i precyzyjne
		12	Uzasadnienie trafne i częściowe
3	Stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu	8	Uzasadnienie trafne
		4	Uzasadnienie częściowe
0	Stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0	Brak uzasadnienia

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyskała ocenę 0, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach. Jeśli praca składa się z mniej niż trzech zdań, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C. Jeśli praca nie zawiera żadnego zdania, egzaminator dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii A praca uzyskała ocenę 0, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż trzech zdań, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Jeśli praca nie zawiera żadnego zdania, egzaminator dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące kryteriów**A. Sformułowanie stanowiska**

stanowisko będące rozwiązaniem problemu. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **udaną próbą rozwiązania problemu**. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **godność, współmierność) stanowiska i problemu** (zdający może się zgodzić, nie zgodzić, zachować problemu).

Adekwatność to odpowiednia postawa ambiwalentna wobec problemu. Sformułowanie stanowiska niepełnego zrozumienia tekstu. Wypowiedź argumentacyjna, niezwiązane z poleceniem.

Sformułowanie stanowiska niepełnego zrozumienia tekstu.

B. Uzasadnienie stanowiska

Uzasadnienie nie musi być zgodne z poleceniem.

Uzasadnienie:

- **pogłębione** to uzasadnienie
- **trafne** zawiera logicznie

Szerokość uzasadnienia oceniana jest na podstawie tego, czy zdający w swojej wypowiedzi odniósł się do wszystkich elementów wskazanym w poleceniu.

Uzasadnienie jest:

- **szerokie**, jeśli zdający traktuje
- **wąskie**, jeśli zdający traktuje
- **częściowe**, jeżeli (a) nie

Wypowiedź argumentacyjna, niezwiązane z poleceniem, lub rozwija myśli niezwiązane z poleceniem.

C. Poprawność rzeczową

uzasadnienie stanowiska w oparciu o

Błąd kardynalny to błąd interpretacyjnego przywołania

Wskazywanie błędów

w postaci tezy lub hipotezy). Zdający powinien zrozumieć problem postawiony w poleceniu i sformułować problem. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **udaną próbą rozwiązania problemu**. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **godność, współmierność) stanowiska i problemu** (zdający może się zgodzić, nie zgodzić, zachować problemu).

Jeżeli częściowo udaną próbą rozwiązania problemu jest skutkiem niepełnego zrozumienia problemu lub

jeżeli brak stanowiska, może zawierać jedynie streszczenie tekstu, biografię autora itp. lub rozwijać myśli

stanowić wyodrębnionej części rozprawki.

oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie** i czy jest **pogłębione**.

jeżeli wyodrębnioną częścią rozprawki.

którym zdający **wnikliwie** odniósł się w rozwinięciu do **wszystkich elementów** polecenia, nie argumenty (czyli stwierdzenia poparte przykładami) za przyjętym rozwiązaniem problemu. Na podstawie tego, czy zdający w swojej wypowiedzi odniósł się do wszystkich elementów wskazanych

odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu, odniósł się tylko do niektórych elementów wskazanych w poleceniu (np. nie odniósł się do podanego w innego tekstu kultury), argumentów nie można uznać za logicznie poprawne wobec przyjętego stanowiska lub (b) niektóre argumentami, lub (c) niektóre argumenty są wzajemnie sprzeczne.

jeżeli **brak uzasadnienia**, nie zawiera logicznie poprawnych argumentów za przyjętym rozwiązaniem problemu i stanowiskiem.

na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na problemu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

wiadczący o nieznanym (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu z zdającego.

D. Kompozycja oceniana jest na podstawie:

- Należy wziąć pod uwagę, czy przedstawienie stanowiska i uporządkowane (bez luk i zbędnych

Kompozycja jest **funkcjonalna**
i realizowana w tekście fur

E. Spójność lokalną ocenia sąsiedztwie zdaniami w akapcie, które nie są ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie powiązane.

F. Styl tekstu ocenia się ze
Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowa się spójność wypowiedzi, sytuacji egzaminacyjnej i odstępstwa od stosowności
 - **częściowo stosowny**, jeśli pojawiają się wyrazy i konstrukcje z Mieszanie różnych stylów
 - **niestosowny**, jeśli wypowiedź nie jest spójna
- Styl wypracowania nie musi być idealny

G. Poprawność językowa o
fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcje, w których tekst jest pisany, np. błędy składniowe. Błędów logicznych

H. Poprawność zapisu ocer
tekstu) oraz ich **wagę** (błędy
interpunkcyjnej w zapisie słó
i klasyfikacja błędów interpur

ględu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z gatunkiem wypowiedzi. cie zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity niezbędne dla jasnego iających je argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie oraz konsekwentnie powtórzeń).

podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści merytorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim naczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze (potok luźnych myśli, skojarzeń).

na stosowność.

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku /jnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszczalne są drobne, sporadyczne

powiedzi zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. w wypowiedzi e z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.

wiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

awiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

łny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

na z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, ona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub znaje się za błędy stylistyczne.

z względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości i nierzadkość). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego h Jerzego Podrackiego.

Temat 3. Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i ją uzasadnij. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.

(Wisława Szymborska, *Wczesna godzina*)

Wskazówki do tematu 3.

- Koncepcja interpretacyjna musi być widoczna w pracy, choć nie musi być wyrażona w formie tezy, może wynikać pośrednio z wywodu.
- Przywołany przez zdającego kontekst powinien być sfunkcjonalizowany (nawiązujący do tekstu i pogłębiający koncepcję interpretacyjną). Nie wystarczy samo wskazanie lub hasłowe odwołanie się do niego.
- Proste odczytanie (parafrazowanie, streszczanie) utworu nie jest jego interpretacją.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1) odczytuje sens całego tekstu [...]; 1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.2) określa problematykę utworu; 2.2) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera ([...] sytuacja liryczna [...]); 3.2) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty [...]; 3.3) porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich.
III. Tworzenie wypowiedzi.	Zdający: 1.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] (interpretacja utworu literackiego [...]) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 1.2) przygotowuje wypowiedź (wybiera [...] odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, [...], dobiera właściwe słownictwo); 1.3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).

Kryteria oceny interpretacji utworu

A	Koncepcja interpretacyjna	B	Utracone
9	Koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne	15	Utracone
6	Koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne	10	Utracone
3	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworem	5	Utracone
0	Brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0	Brak uwagi

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyskała 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.
 Jeśli w kategorii A praca uzyskała 1, 2 lub 3 punkty, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Jeśli praca składa się z mniej niż 100 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.
 Pojawienie się rzeczowego błędów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Kryteria oceny stylu

C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierzające	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierzające
2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierzające lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierzające lub nieliczne błędy rażące
0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii A praca uzyskała 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyskała 1, 2 lub 3 punkty, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Jeśli praca składa się z mniej niż 100 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Objaśnienia dotyczące kryteriów

A. Koncepcja interpretacji (wyrażonym np. w postaci tezy, która jest **spójna**, a także czy zdający **Koncepcja może być:**

- **częściowo sprzeczna** z
- **całkowicie sprzeczna** z
- **spójna**, gdy obejmuje i
- **niespójna**, gdy jest fragm

Brak koncepcji to brak śladu po koncepcji, np. streszczeniem. Koncepcja może być:

B. Uzasadnienie interpretacji
Uzasadnienie może być:

- **trafne**, jeśli zawiera wyłącznie
- **częściowo trafne**, jeśli
- **pogłębione**, jeśli znajduje
- **niepogłębione**, gdy zawiera

C. Poprawność rzeczowa o

Błąd kardynalny to błąd rzeczowy

D. Kompozycja jest oceniana

Interpretacja utworu poetyckiego

efektem poszukiwania przez zdającego całościowego sensu utworu, tzn. jest pomysłem na jego odczytanie (potezy interpretacyjnej). Ocenia się ją ze względu na to, czy jest **niesprzeczna z utworem** i czy jest do sensów niedosłownych interpretowanego utworu, czy czyta go jedynie na poziomie dosłownym.

– **trafne**, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmencie) znajduje potwierdzenie w tekście.

– **nietrafne**, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmencie) nie znajduje potwierdzenia w tekście.

– **całkowicie trafne**, jeśli całość odszukane przez piszącego sensy utworu.

– **niecałkowicie trafne**, tzn. rekonstruuje pojedyncze sensy cząstkowe (np. z poszczególnych strof tekstu) bez wskazania, czy zawiera luźno powiązane, niepowiązane lub wzajemnie wykluczające się odczytania sensu utworu i utworu).

– **niecałkowicie trafne**, tzn. poszukiwanie sensu utworu (całościowego i/lub sensów cząstkowych) – praca nie jest interpretacją, interpretacyjna nie musi stanowić wyodrębnionej części pracy, może wynikać z jej całościowej wymowy. Oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

Argumenty powiązane z tekstem argumenty za odczytaniem sensu utworu. Argumenty muszą wynikać z tekstu, tzn. należy wywodzić się z formy lub/i treści tekstu.

- oprócz argumentów niepowiązanych z tekstem lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy – każdy jeden argument powiązany z tekstem i wynikający ze sfunkcjonalizowanej analizy.
- argumenty nie tylko w tekście, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym).
- argumenty nie tylko w tekście, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym).

– **niepoprawne**, jeśli zawiera błędy rzeczowe. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na sens, a nie błędy rzeczowe.

– **niepoprawne**, jeśli zawiera błędy rzeczowe. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na sens, a nie błędy rzeczowe.

– **niepoprawne**, jeśli zawiera błędy rzeczowe. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na sens, a nie błędy rzeczowe.

niezbędne dla jasnego przed są logicznie oraz konsekwentna. Kompozycja jest **funkcjonalna** i realizowanymi w tekście funkcjonalna.

E. Spójność lokalną ocenia sąsiedztwie zdaniami w akapicie ze sobą ani logicznie, ani graficznie.

F. Styl tekstu ocenia się ze względu na

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowuje się w wypowiedzi, sytuacji egzaminacyjnej, odstępstwa od stosowności
- **częściowo stosowny** jeśli w wypowiedzi pojawiają się elementy różnych stylów. Mieszanie różnych stylów
- **niestosowny**, jeśli wypowiedź zawiera elementy, które nie należy używać. Styl wypracowania nie należy

G. Poprawność językowa ocenia się poprawność ortograficzną, fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja, która nie jest właściwa w jakim tekst jest pisany, np. błędy składniowe. Błędów logicznych

I. Poprawność zapisu ocenia się poprawność ortograficzną (błędy w zapisie słów) oraz ich **wagę** (błędy interpunkcyjnej w zapisie słów) i klasyfikacja błędów interpunkcyjnych

na koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są rządzone (bez luk i zbędnych powtórzeń).

podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści merytorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest

na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie. Naczelne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą (potok luźnych myśli, skojarzeń).

na **stosowność**.

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku literackiego, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne

wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np. mieszanie i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka. Wypowiedź uznaje się za uzasadnioną, jeśli jest funkcjonalna.

Wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Wypowiedź jest zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Wypowiedź jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

niezgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, np. nadmierne powtórzenia, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub błędy stylistyczne.

Wypowiedź jest ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości wypowiedzi). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego z 2017 r. i Jerzego Podrackiego.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW ORTOGRAFICZNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego ustaliła, że podstawą podziału błędów ortograficznych na błędy rażące i błędy drugorzędne są reguły ortograficzne. Do błędów ortograficznych rażących zaliczono:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z ó-u, rz-ż (w tym wyjątki od pisowni rz po spółgłoskach), *ch-h*;
- błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy;
- błędy pisowni zakończeń *-ji*, *-ii*, *-i*;
- błędy w pisowni wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
- błędy w zakresie pisowni cząstki *-by* z osobowymi formami czasownika;
- błędy w zapisie przedrostków *roz-*, *bez-*, *wes-*, *wz-*, *ws-*;
- błędy w pisowni nosówek (*ą*, *ę*) oraz połączeń *om*, *on*, *em*, *en*.

Pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych, w tym m.in.: pisownię wyrazów przymikowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię zakończeń *-ski*, *-cki*, *-dzki*, *-stwo*, *-wstwo*; pisownię przedrostków *z-*, *s-*, *ś-*; pisownię *-by* z pozostałymi częściami mowy postanowiono traktować jako błędy drugorzędne.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW INTERPUNKCYJNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Rażące błędy interpunkcyjne:

- a) postawienie jakiegokolwiek znaku interpunkcyjnego na początku wiersza
- b) brak znaku interpunkcyjnego (głównie: kropki, wykrzyknika, pytajnika) na końcu wypowiedzenia pojedynczego lub złożonego
- c) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym, w którym części składowe są połączone bezpośrednio (np. *On idzie do kina, ja zostaję w domu.*)
- d) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie – przed spójnikiem (również z przymkiem), zaimkiem, a także przed częścią nadrzędną (np. *Idź tam, dokąd ci każą.*)
- e) pominięcie przecinka przed imiesłowem zakończonym na *-ąc*, *-szy*
- f) pominięcie pierwszego przecinka (lub obu) w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie z częścią składową wplecioną (z tzw. zdaniem albo wyrażeniem wtrąconym) (np. *Auto, które oglądał, było za drogie.*)
- g) w wypowiedzeniu złożonym współrzędnie – pominięcie przecinka przed spójnikami przeciwstawnymi, wynikowymi, synonimicznymi (czyli łącznymi), np. *ale*, *lecz*, *jednak*, *więc*, *dlatego*, *czyli*, *to jest*, *to znaczy*, a także postawienie przecinka przed spójnikami łącznymi, rozłącznymi, wyłączającymi, np. *i*, *oraz*, *albo*, *lub*, *ani*, *ni*. Te same przepisy obowiązują w wypowiedzeniu pojedynczym – między składnikami połączonymi spójnikami
- h) pominięcie przecinka w zdaniu złożonym porównawczym (np. *Jest mądrzejszy, niż myślałam.*)
- i) postawienie dwukropka, przecinka lub średnika po skrócie, po którym należy postawić kropkę, także po takim skrócie, po którym kropki się nie stawia

- j) brak kropki po skrócie, po którym należy ją postawić, lub postawienie kropki po skrócie, po którym jej się nie stawia
 - k) brak przecinka między jednorodzinnymi (równorzędnymi) składnikami (częściami zdania) szeregu, którego części składowe nie są połączone spójnikami, a także brak spójnika między składnikami powtórzonymi (np. *Kupiła w sklepie mąkę, cukier i inne produkty.*)
 - l) brak dwukropka przed przytoczeniem cudzych lub własnych słów
 - m) brak dwukropka przy wymienianiu tytułu dzieła, nazwy, terminu, jeżeli nie są one w tekście w inny sposób wyróżnione (np. kursywą lub cudzysłowem)
 - n) brak myślnika (otwierającego i zamykającego), ujmującego wyrazy lub wypowiedzenia wtrącone (*Uwaga: tę samą funkcję pełnią nawiasy albo przecinki*)
 - o) brak myślników (lub myślnika) wydzielających człony wtrącone w cytowany tekst oraz tekst odautorski w partiach dialogowych
 - p) brak cudzysłowu w tytułach publikacji, cytowanych wyrazach, zdaniach i wyrażeniach, jeżeli nie są one wyróżnione inaczej (np. kursywą).
2. Trzy błędy interpunkcyjne drugorzędne liczone są jako jeden błąd rażący.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:

- a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,
- b) wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
- c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,
- d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
- e) mylenia głosek „j” i „r”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em, ą-om*,
- f) mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,
- g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,
- h) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.